Vlaams Parlement

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 459
van **JO DE RO**
datum: 2 mei 2017

---

aan **HILDE CREVITS**
VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS

Instellingen vrij onderwijs - Patrimoniumtaks

Vzw's betalen jaarlijks een zogenaamde 'patrimoniumtaks': dit is een taks tot vergoeding van successierechten die in het geval van een rechtspersoon niet kunnen worden geheven. De precieze invulling ervan wordt gegeven in artikel 151 van het Wetboek der Successierechten van 9 maart 2000. De taks wordt berekend op basis van het geheel van bezittingen in eigendom van de vzw. Indien dit bedrag minder is dan 25.000 euro is ze niet onderworpen aan de patrimoniumtaks; bij een hoger bedrag is de vzw verplicht om hiervan jaarlijks aangifte te doen bij het registratiekantoor. Bepaalde vzw's, zoals pensioenkassen voor zelfstandigen, zijn vrijgesteld.

In principe ontvangt iedere vzw in de loop van februari een schriftelijk bericht ter herinnering, en de aangifte moet jaarlijks, ten laatste op 31 maart, worden ingediend op het registratiekantoor bevoegd voor het ambtsgebied waar de maatschappelijke zetel van de vzw is gevestigd. De taks bedraagt trouwens 0,17 procent op het aangegeven bedrag: zo heeft bijvoorbeeld een vzw met een totaal aan bezittingen ter waarde van 500.000 euro een jaarlijkse taks van 850 euro te betalen.

1. Aangezien katholieke scholen onder een vzw-structuur fungeren, houdt dit in dat ze eveneens onderhevig zijn aan de patrimoniumtaks?
2. Betekent dit dat de school in kwestie verplicht is om de totaalwaarde van niet alleen gebouwen, maar ook klasmeubilair, computers en kantoor- en lesmateriaal te kennen of bij te houden?
3. Conform de wet dient een aangifte gepaard te gaan met een afschrift van ofwel de interne balans ofwel de jaarrekening, zoals neergelegd bij de griffie. Alles in acht genomen lijkt dit heel wat planlast met zich mee te brengen.

   Wat stelt de minister voor om die terug te dringen?
4. Is de minister op de hoogte van concrete gevallen van scholen die geconfronteerd worden met achterstallige taksen, inclusief boetes wegens laattijdigheid? Zo ja, kan dan een overzicht worden gegeven van de scholen onder vzw-structuur die hiermee te maken hadden?
5. In dit laatste geval: bestaat dan niet de mogelijkheid om in overleg te treden met de federale overheid om bijvoorbeeld deze taks automatisch te verrekenen?

HILDE CREVITS
VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS

ANTWOORD
op vraag nr. 459 van 2 mei 2017
van **JO DE RO**

De jaarlijkse taks op de vzw's, ook wel patrimoniumtaks genoemd (artikel 147-160 Wetboek der successierechten), is een taks tot vergoeding van de successierechten die in het geval van een rechtspersoon niet kunnen worden geheven. Dit is om te vermijden dat een vermogen voor onbeperkte duur zou worden ondergebracht in een vzw, zonder dat er successierechten worden geheven op de overgang van haar vermogen over de generaties heen. Het is dus de bedoeling van de wetgever enkel die goederen van de vereniging te belasten die van blijvende en duurzame aard zijn. Het tarief van deze taks bedraagt 0,17% op het aangegeven bedrag.

De grondslag voor deze belasting is het geheel van de bezittingen die de vzw in eigendom heeft. Hiervoor komen zowel lichamelijke (bv. gebouwen) als onlichamelijke (bv. auteursrechten) goederen in aanmerking. Een aantal bezittingen, zoals bijvoorbeeld de in het buitenland gelegen onroerende goederen, vallen hierbuiten. Van het geheel van de belastbare bezittingen mogen er behoudens enkele uitzonderingen geen schulden of lasten worden afgetrokken.

Elke vzw ontvangt in principe jaarlijks in de loop van de maand februari een brief van het registratiekantoor met onderaan een strookje.

Indien het vermogen van de vzw kleiner is dan 25.000 euro, dan is zij niet onderworpen aan de taks en kan de vereniging het strookje onderaan de brief invullen en terugsturen naar het registratiekantoor. De vzw zal geen belasting betalen. Heeft de vzw deze brief niet ontvangen, dan richt de vzw best zelf een schrijven aan de administratie met de mededeling dat haar vermogen minder is dan 25.000 euro en de vzw dus niet onderworpen is aan de patrimoniumtaks.

Is het vermogen van de vzw groter dan 25.000 euro, maar de taks lager dan 125 euro, dan moet de vzw een formulier afhalen op het registratiekantoor van de plaats waar zijn maatschappelijke zetel is gevestigd. De vzw kan dan een aangifte indienen voor de komende drie jaar.

Indien het vermogen van de vzw in de loop van die drie jaar wijzigt waardoor de taks met minstens 25 euro toeneemt (d.w.z. de taks bedraagt minimum 150 euro), dan verbindt de vzw er zich toe de administratie hiervan op de hoogte te brengen.

Als de vzw over een vermogen beschikt dat groter is dan 25.000 euro en wanneer de taks hoger is dan 125 euro, dan is de vzw verplicht jaarlijks een aangifte op een daartoe bestemd formulier in te dienen.

De aangifte moet ieder jaar uiterlijk op 31 maart zijn ingediend op het registratiekantoor dat bevoegd is voor het ambtsgebied waar de maatschappelijke zetel van de vzw gevestigd is. De door de vereniging verschuldigde taks moet worden betaald uiterlijk op 31 maart van ieder aanslagjaar.

Sommige vzw's zijn vrijgesteld van de taks. Het gaat onder meer om inrichtende machten van gemeenschaps- of gesubsidieerd onderwijs voor wat betreft de onroerende goederen die uitsluitend bestemd zijn voor onderwijs (artikel 149, 4°).

1. Het Departement Onderwijs en Vorming geeft aan dat de inrichtende machten van onderwijsinstellingen die de rechtsvorm van een vzw hebben, onderhevig zijn aan de patrimoniumtaks. Ze zijn echter vrijgesteld voor wat betreft de onroerende goederen die uitsluitend bestemd zijn voor onderwijs.

2. Onder patrimonium wordt verstaan het geheel van de bezittingen op 1 januari van het aanslagjaar. Dit zijn o.a. investeringen, geldbeleggingen, termijnrekeningen, erfpacht-rechten, opstalrechten enz. Aangezien werkingsmiddelen niet meetellen, moet geen rekening gehouden worden met kasgelden en zichtrekeningen. Spaarrekeningen waarop regelmatig verrichtingen gebeuren komen evenmin in aanmerking. Beschikt de vzw echter over een spaarboekje waarop de gelden 'opgespaard' worden en jaar na jaar interest opleveren, dan moet hiermee wel rekening gehouden worden voor de berekening van de patrimoniumtaks.

   Om het aan te geven vermogen te bepalen voor de aangifte tegen 31 maart, is het raadzaam het actief van de (voorlopige) balans per 31 december als basis te nemen.

   Hiervan kunnen de onroerende goederen die bestemd zijn voor onderwijs en ook de erfpachten en opstalrechten die betrekking hebben op onroerende goederen bestemd voor onderwijs weggelaten worden. Andere onroerende goederen moeten wel worden aangegeven. Indien er voor die andere onroerende goederen hypothecaire kredieten zijn afgesloten, dan mag het nog niet afgeloste bedrag op die kredieten in mindering worden gebracht van de waarde van de onroerende goederen. Ook liquide middelen en korte termijnbeleggingen (zoals bijvoorbeeld bedragen op spaarrekeningen of termijnrekeningen met een looptijd van 3 maanden of minder) die nodig zijn voor de betaling van de werkingskosten zijn vrijgesteld van de patrimoniumtaks.

   De overblijvende activa moeten worden aangegeven. Het aan te geven bedrag is niet de netto boekwaarde maar de verkoopwaarde. De netto boekwaarde is de waarde van de goederen zoals vermeld in de balans: aanschaffingswaarde inclusief kosten min gerealiseerde afschrijvingen. De verkoopwaarde is de verwachte verkoopprijs als de goederen (tweedehands) verkocht zouden worden. Voor beleggingen zullen de netto boekwaarde en de verkoopwaarde gelijk zijn. Het is echter mogelijk dat de verkoopwaarde voor andere balansposten (bijvoorbeeld meubilair, machines en installaties ...) verschilt van de netto boekwaarde.

3. In de Kamer van Volksvertegenwoordigers is op 13 juli 2015 een wetsvoorstel ingediend tot wijziging van het Wetboek der successierechten wat de goederen ter beschikking gesteld voor onderwijs betreft (Doc 54/1256). Het voorstel strekt er toe ook de roerende goederen bestemd voor onderwijs vrij te stellen met het oog op de vermindering van de administratieve lasten. De bespreking is nog lopende. Het is in elk geval de bevoegdheid van de federale overheid om de procedures inzake de patrimoniumtaks waar mogelijk te vereenvoudigen.

4-5. Het Departement Onderwijs en Vorming geeft aan niet op de hoogte te zijn van concrete gevallen met achterstallige taksen of boetes voor scholen in het kader van de verschuldigde patrimoniumtaks. Dit is ook niet zo verwonderlijk, omdat het in essentie om een fiscale regeling voor alle vzw's gaat. Het gaat om een federale regeling die naast de onderwijssector evengoed in andere maatschappelijke sectoren van toepassing is (o.a. bij cultuur, sport, jeugd).